

**HAYVANLARIN HAKLARININ
KORUNMASI İLE HAYVANLARA
EZİYET VE KÖTÜ MUAMELELERİN
ÖNLENMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN
TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ
AMACIYLA KURULAN MECLİS
ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
İSTANBUL ÇALIŞMA ZİYARETİ
TOPLANTI TUTANAKLARI
(10 / 102, 461, 682, 977, 981, 982)**

—●—
03.07.2019 Çarşamba

—●—
İSTANBUL ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI

ADALAR BELEDİYESİ
3 Temmuz 2019 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati:13.00

BAŞKAN : Mustafa YEL (Tekirdağ)
BAŞKAN VEKİLİ : Nevzat CEYLAN (Ankara)
SÖZCÜ : Jülide İSKENDEROĞLU (Çanakkale)
KÂTİP : Zeynep YILDIZ (Ankara)

ADALAR KAYMAKAMI MUSTAFA AYHAN – Sayın Komisyon Başkanım, saygıdeğer milletvekillerim, kıymetli hazırun, İBB’den gelen çok kıymetli daire başkanlarımız, temsilcilerimiz, saygıdeğer adalılar; bugün adamız için anlamlı bir ziyaret olan Türkiye Büyük Millet Meclisi Hayvan Haklarını Koruma ve İnceleme Komisyonumuzun incelemeleri için buradayız. Malum adalarımız İstanbul’un en güzide huzur ve sayfiye yerlerinden bir tanesi. Adalarımız aynı zamanda bir iskân yeri olmakla birlikte turizm açısından da önemli, İstanbul turizminde de hem günübirlik turizme hem de yerli ve yabancı turizme hitap etmesi açısından önemli bir değer sahip.

Tarihsel süreç içerisinde adalarımız için hem nostaljik anlamda önemli olan hem de adalar ulaşımının temel taşı olarak belirlenen faytonla ulaşım sisteminde kullanılan atlarla ilgili olarak olumsuz kullanımlara yönelik Hayvan Haklarını Koruma ve İnceleme Komisyonumuzun bugünkü ada ziyaretinden dolayı ilçe kaymakam ve şahsım adına onlara teşekkür ediyorum. Bu duyarlılığı gösterip adalarımızda bu incelemeleri yapmaları bizim için çok çok önemli. Bu ziyaret bizlere de mutlaka güç verecek, bundan sonraki süreçte de bu konuda üretilecek çözümlerin de haklı ve destekli olacağına inanıyorum. Onun için, yürekten hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, adalarımızda faytonun tarihi yüz yıl öncesine dayanıyor. İstanbul’da ulaşım için yoğun olarak kullanılan fayton kullanımı adalarımızda da 1900’lü yılların başından beri uygulanan bir süreç. 3 adamızda; Büyükada, Heybeliada ve Burgazada’mızda ana ulaşım aracı olarak faytonlar öngörülmüş, biraz sonra arz edeceğim sebeplerle yasal mevzuata dayanarak işletim sistemi kurulmuş.

Şimdi, fayton sisteminin adalarımızdaki tarihine bakacak olursak resmî anlamda 1964’te 160 faytonla Kamyoncular Derneği sistemiyle kayıt altına alınmış, onunla birlikte 1974’te bu sayı artmış, daha sonra adada faytoncular dernek olarak birleşmiş, bir araya gelmiş. 1984’te Büyükşehir Yasası’yla birlikte Adalar Belediyesi ilçe belediyesi olarak kuruluyor. Dolayısıyla paydaşlardan bir tanesi hâline geliyor. 1984’teki fayton sayısı bütün adalarımızda 214 ve 1984’te Heybeliada’ya da 30 fayton ekleniyor. 1985’te oda hâline geliyor derneğimiz, 1986’da -esnaf odası kayıtlarıyla- 277 ve bugünkü sayı olan 277 fayton sayısına ulaşıyoruz. Burada 1920’deki faytonların durumunu görüyorsunuz. 1950’den bugüne tarihsel süreçte nereden nereye geldi onu size bir gösterelim istedik. Yani adaların ve adanın aşına olduğu bir yapı olması hasebiyle bunu bilmekte fayda var. Adalarda sadece hayvan kullanımı atlı faytonlarla değil, yük, eşya taşımada da yine hayvanlardan istifade edilmiş, eşek ve atlar kullanılmış. Bugüne geldiğimiz süreçte de bunun yanına, taşıma ve ulaşım sisteminin yanına, burada gördüğünüz, nizami olmayan akülü araçların da dâhil olduğunu görmekteyiz.

Zaman zaman ve özellikle yaz aylarında hafta sonları özellikle turların artmasıyla faytona olan talep yoğunlaşıyor. 23 Nisandaki Aya Yorgi günü vesilesiyle 50 binin üzerinde insan adaya geliyor ve Aya Yorgi Kilisesi’ndeki ayine katılıyor. Dolayısıyla o süreçte çekilmiş fotoğraflardan bir tanesi. Bunu zaman zaman adalarımızda görme şansımız var. Sizlerin de inceleme fırsatı bulduğunuz fayton meydanımızdaki atların duruşu ve yerleşimi, orada sıra sistemine göre diziliyor. Arkadaşlarımız ifade

etti, son beş altı yıldır da ada halkının bundan yararlanamamasından dolayı da nöbetçi faytonlar Çınar Meydanı'nda yeterli sayıda... Sanırım 10'a yakın, 10-12 nöbetçi fayton ayrılıyor ada halkının kullanımına. Bu fayton meydanında da daha çok turizm amaçlı faytonlar yer alıyor. Sağda gördüğünüz Burgazada'da. Orada da sorulmuştu "Fayton meydanında bu güneşte niye bekliyor bu faytonlar?" diye. Burgazada'da Büyükşehir Belediyemizin yapmış olduğu gölgelikler var, Heybeliada'da da üzeri tamamen kapalı, yan tarafları açık fayton parkımız var. Dolayısıyla orada gölgeliklerimiz bulunmakta. Büyükada meydanındakinde böyle bir imkânımız yok.

Bu işte yetkili ve sorumlu kısımlar... UKOME kararıyla belirlenmiş olan ilçe emniyet müdürlüğü, kaymakamlık, ilçe tarım müdürlüğü, ilçe belediyesi gibi paydaşlarla birlikte, zaman zaman hem faytonların usulüne uygun işletilmesi hem de bu faytonlarda kullanılan atların sağlık ve hijyen koşullarıyla ilgili denetimler yapılıyor ve bunların yaptırım ve cezaları uygulanıyor. Onunla ilgili örnekler burada yer alıyor.

Faytonla ilgili yasal dayanağımız nedir mevcut durumumuzda onu ifade etmek gerekirse... 1984 yılında burası, adaların tamamı 9 adayla birlikte bütünlük sit alanı dediğimiz hem tarihî, kültürel sit alanı hem de doğal sit alanı olarak belirlenmiş ve bu kararda da adalarda fosil yakıtlı araçların bulunmaması gerektiği tavsiye edilmiş. Buna benzer devam eden kararlar var bu manada da. Fosil yakıtlı araçların adada zorunluluk dışında bulunmamasını içeren bir karar üzerine sistem il trafik komisyonu kararıyla da desteklenmiş. 1998'deki il trafik komisyonu kararı adalardaki ulaşım sistemindeki faytonların hangi amaçla, ne şekilde ve hangi koşullarda kullanılabileceğinin şartlarını belirlemiş. Bu manada elimizdeki yasal mevzuat, biraz önce ifade ettiğim gibi, 1984'teki Kültür Varlıkları Kurulunun kararı, İstanbul il Trafik Komisyonunun 1988 yılındaki temel kararları. Kültür Varlıkları Kurulunda zaman zaman bununla ilgili bu kararları da burada zikrediyoruz. Bunlarda genel prensip olarak adalarda yine fosil yakıtlı araçların kullanılmamasına ve temel ulaşım aracı olarak faytonun belirlenmesine ilişkin bir karar.

Şimdi, bugün itibarıyla mevcut fayton sayılarımızın adalara göre dağılımı bu şekilde. 2019 yılındaki Tarım İlçe Müdürlüğümüzün İl Tarım Müdürlüğüyle birlikte gerçekleştirmiş olduğu ruam taramasındaki belirlenmiş ve resmî kayıt altına alınmış at sayısı tabloda gördüğünüz gibi 945. Ancak bugün adada daha fazla at olduğunu hem Oda Başkanı hem de faytoncularımız ifade etti.

Bu kadar faytona veya kayıtlı ata karşı adalarımızda biraz önce hep birlikte gezme fırsatı bulduğumuz ahırların kapasiteleri yani nizami veya nizami olmayan diyebileceğimiz ahırların kapasiteleri 1.220. Bunun yaklaşık bine yakını Büyükada'da geri kalanı da Burgazada'da ve Heybeliada'da. Şimdi, bu 278 faytonun, toplamda 227'si adada olan faytonlarla ilgili kamuoyunun da gündemine gelen ve adada da oluşun ve sık sık dile getirilen sorunları biz madde hâlinde sıralayacağız ve sizlerin bilgisine sunacağız.

Birincisi, adalardaki atlara bulaşmış olan ve yıllardır mücadele edilen ruam hastalığının sonlandırılabilmesi ve bunun sürekli artması. 2011 yılından bu yana 621 at, ruam sebebiyle tarafımızdan itlaf edilmiş ve karantina bölgesi olmasına rağmen ruam adada önlenememiş. Bunun da temel sebebi adaya gelen atların karantina bölgesine alınıp arındırılmadan veya işte kan testine tabi tutulup ruam olmadan getirilmemesi ve adadaki bu ruam taramasının sürekli aralıklarla düzenli hâle getirilememesi.

Ruam hastalığının yıllara göre tespiti. Bunlar ruam sebebiyle itlaf edilen hayvan sayılarımız. Bizdeki kayıtlara göre ortalama 54. Yıllar itibarıyla ortalama aldığımız zaman ruam taraması sonuca ortaya çıkan at itlafi 54 gibi gözüküyor. Şöyle: Bazı dönemlerde yıllardaki o artışları taramanın sıklığından ortaya çıkıyor, sık yaptığımız zaman öyle çıkabiliyor. Bu yapılan taramalar, işte ekipler çıkıp orada hayvanları...

İkinci temel sorunlarımızdan birisi, turizm amaçlı kullanılmaya başlanmasından bu yana günübirlik turizmle beraber turların aynı saatlerde gelip aynı zamanlarda ada trafiğinde faytonların sirküle edilmesi ve tur yolu dediğimiz güzergâhta bire bir peş peşe koşulması sebebiyle böyle bir yoğunluk var.

Bu at sayılarının fazlalığı... Kışın da ihtiyaç dışı, kullanım dışı kalan hayvanlardan da arazilerde ölü olarak ele geçirilen, ortaya çıkan, ormanda bırakılmış ya da kendi kendine ölmüş, hayvanlar tarafından parçalanmış atlara da rastlanıyor. Bunlar da adanın arkasında bulunan bir alanda belediyemiz ve ilçe tarım müdürlüğümüz ekiplerince gömülerek itlaf ediliyor. Yine adada gömüyoruz. Bu konuda da ciddi bir alan sıkıntımız var, ormanlık bir alanda gömülüyor ancak orada da izinli bir hayvan mezarlığımız yok.

En büyük sıkıntılardan bir tanesi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine gelmesinin sebebi at sayısındaki bu ölümler. At sayısındaki ölümlerin son yıllarda artığının gözlemlendiği ve bunun da atların aşırı kullanımı ya da olumsuz şartlarda kullanımından kaynaklandığı ifade ediliyor. Bunun bir sebebi de –ben tur yolunda da sayın vekillerimize izah etmeye çalıştım- 12 kilometrelik tur yolunun bütün turistlere gezdirilmesi. Yani adada ulaşım amaçlı güzergâhlar belirlenmesine rağmen turizm için de aynı güzergâhların kullanılması, gelen turistleri mutlaka o tur yoluna götürme zorunluluğu gibi bir fiilî durumun, “defacto” durumun ortaya çıkmasından kaynaklanıyor. Adamızda güzergâh olarak da turistlerimizi ya da günübirlik ziyaretçilerimizi kısa vadede gezdirip getirecek bir tur ve ulaşım yolunun olmamasından kaynaklı olarak, minimum, küçük tur yolu dediğimiz 8 kilometrelik mesafeyi dolaştırmak durumunda kalıyorlar. Dolayısıyla fayton kiralayan kişinin uzun zaman alan ve daha çok yol katetmesini gerektiren bir durum ortaya çıkıyor. Bunlardan kaynaklı zaman zaman kazalar oluyor, sadece attan kaynaklı ya da işte akülü araç ve at karşılaşması, bisikletlerle çarpışması neticesinde. Aynı zamanda Büyükkada’da 2.200 tane de kiralık bisiklet var. Belediyemizin bisiklet kiralama izni vermesiyle birlikte 17 ayrı işletmede 2.200 kiralık bisiklet de bu yollarımızda bulunuyor. Onunla birlikte, ifade de edildi, akülü araçların da yollarda olması, yayaların da olması ve hafta sonları adanın sirküle edeceği nüfusun 20 katın üzerinde olması tamamen bir trafik karmaşasına yol açıyor ve buna dayalı olarak da zaman zaman kazalar ve at ölümleri de ortaya çıkıyor.

Bugüne kadar vatandaş bununla ilgili kime, nereye müracaat etmiş? Bunun kaydı genelde İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığının sorumluluğunda ve kontrolünde yürüdüğü için uygunsuz kullanımlarla ilgili müracaatlar genellikle beyaz masaya yapılıyor. 2017 yılında sadece beyaz masaya bu anlamda 432 başvuru olduğunu da görmekteyiz. Buna benzer şikâyetleri insanlar beyaz masaya iletiyor, onlar da ilgili kurum ve birimlere iletiyor.

Bu sistemin işlemesi için 2 temel unsur gerekiyor. Bir, yeteri kadar ve sağlıklı at; iki, yeteri kadar ve sağlıklı ortamlarda barındırabileceğiniz barınma yerlerinin olması gerekli. Biraz önce tabloda sunduğumuz kapasite 1.200 gibi gözükmesine rağmen nizami olarak ve planlı olarak yapılmış olan 700 at kapasiteli sadece İSPARK Fayton Park Alanı var. Onun dışındaki parklar da hayvan barınakları da ormanda izinsiz olarak yapılmış, gördüğünüz, iptidai barınaklar. Elektrik, su imkânı ya da barınma imkânlarının hayvanlar ve insanlar açısından çok uygun olmadığı düşünülüyor. Zaman zaman da bunlarla ilgili olarak hem belediyelerimize hem de orman işletme şefliğimize burada izinsiz yapıldığı için yıkım talepleri karşımıza gelmekte.

Beraber inceleme fırsatı bulduğumuz fayton park alanı bu. Gezdiğimiz iptidai ahırlarımız. Aslında bu sunudaki çalışmayı biz hep birlikte yapmış oluyoruz.

Bir de işte burada sizin Komisyonunuzun da görme fırsatı oldu, at ahırlarında çalışan insanlarımızın hem sosyal güvenliği olmaması hem düzenli ve sürdürülebilir bir yapıda olmaması hem de onların yaşam koşullarına çok uygun olmaması da önemli sorunlardan bir tanesi.

Öneri olarak, nedir, bunu nasıl çözebiliriz meselesinde de... Bugüne kadar yaptığımız çalışmalarda öncelikle şunu belirtmem gerekiyor: Bugüne kadar çözüm üretmek noktasında devlet hiçbir zaman tek taraflı bir çözüm üretip ben bunu çözeyim yoluna gitmemiş. Hem ada halkının hem de fayton sektöründe uğraş sahibi olan faytoncu seyisi gibi bütün tarafların görüşünü alarak –hayvanseverler de dâhil olmak üzere buna, hayvanseverlerin de görüşünü alarak- bir çözüm yoluna gitmiş. Buna ilişkin olarak geçtiğimiz yıllarda Büyükşehir Belediyemizde de ulaşım sistemindeki faytonların durumunu inceleyerek çözüm yolu bulmak için bir dizi toplantılar ve çalışmalar da yapıldı. Gelineen noktada temel prensip olarak adalarımızdaki ulaşım sisteminde atlı fayton sisteminden vazgeçilip onun yerine elektrikli ulaşım sistemini... Raylı ya da daha büyük araçlar da olabilir, onun mekanizmasının hangisi olacağına net karar verilmedi ama atlı faytonun ulaşım sektöründen yani adanın ulaşımındaki temel belirleyici veya yetkili sistemden alınıp sadece belli –azaltılarak- sayıda ve belli niteliklerde “Lunapark Meydanı” dediğimiz o alanda turizm amaçlı kullanılmasının sağlanması. Dolayısıyla hem nostalji olarak adalarımızda atlı faytonu barındırmış olacağız hem trafik karmaşasını önleyeceğiz hem de atlardaki bu aşırı yüklenmeyi de bu şekilde çözmüş olacağız diye değerlendiriyoruz.

Hepinize katılımınız ve sabrınız için teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Öncelikle bizim Komisyon üyelerimizden söz almak isteyen var mı? Genel bir değerlendirme yapmak isteyen?

Çok saygıdeğer milletvekillerimiz, Komisyon üyelerimiz, çok değerli kaymakamımız, siyasi partilerimizin çok değerli ilçe başkanları, kamu kurum, kuruluşlarımızın ve Meclisimizin çok değerli çalışanları; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bugün gerçekten Komisyonumuzun 8 Mayıs 2019 tarihinde kurulması ve ilk çalışmasını yapmasından bu yana görsel olarak da en çok etkilendiğimiz ve bu konuda mutlaka çözüm bulunmasının zorunlu hâlde olduğu adalardaki fayton sorununu bizatihi gördük. Ben başta Sayın Kaymakamımız olmak üzere, bize bu konularda bilgilerini aktaran tüm paydaşlarımıza, bize bugün rehberlik eden ve ev sahipliği yapan herkese bir kez daha teşekkür ediyorum.

Tabii, bizim temel meselemiz buradaki hayvan haklarıyla ilgili sorunları yerinde görebilmektir. Hayvan haklarını incelerken bir baktık ki bazen insan haklarıyla ilgili sorunların olduğunu ve çözümünde de çok çabuk ve mutlaka halledilmesi gereken bazı hususların da olduğunu gördük.

Tabii, burada özellikle üst üste yığılan sorunlar neticesinde sanki çözümsüzmüş gibi veya çözümü çok zormuş gibi aslında irade ortaya koymak kaydıyla cesaretlili bir şekilde üzerine gidildiği takdirde en fazla birkaç ay içerisinde olmak üzere sorunun çözülebileceği bir durumla karşı karşıyayız.

Tabii, kaymakamımızın da belirttiği, sunumunda da söylediği gibi adalarda kültürel olarak yüz yıldan fazladır faytonlarla ilgili bir alışkanlık ve bu konuda belki de bir zorunluluk hâsıl olmuş. Ama yakın geçmişten itibaren de bunun ticari bir hâle dönmesiyle birlikte de işin gözünü para hırsı bürümüş ve ne olursa olsun denilen bir hâle geldiği bir durumla karşı karşıyayız; işin gerçeği bu. Bu konuyla ilgili hem devletimize hem yerel yönetimlere hem de bu işi yapan faytoncularımıza düşen bazı hususlar olduğu, bu konularla ilgili görevler olduğu kanaatindeyim. Bunların, tek tek ayrıntılı bir şekilde Komisyonumuz tarafından önümüzdeki günlerde değerlendirilerek, sizlerin sunumu eşliğinde ve bizim gördüklerimizin de buna katkı sunacağı bir durumla inşallah raporumuzda belirterek, bu konuda yetkililerin alması gereken tedbirleri en kısa sürede alarak ve işin üstüne cesaretlili bir şekilde gidilerek çözülebileceği kanaatindeyim. En nihayetinde yerel yönetimlerimizin de devletimizin de gücü de buna yeter. Türkiye Cumhuriyeti büyük bir devlet, çok büyük terör belasının üstesinden gelebilmiş,

bu konuda başarılı olabilmış bir devletin adalardaki fayton sorununu çözememesinin gülünç olduğunu düşünürüm ben. Yeter ki isteyelim, yeter ki bu konuda biz irademizi ortaya koyalım, istedikten sonra bu da çözülr diye düşünüyorum.

Zaman kısıtlılığı açısından çok fazla zamanınızı almak istemiyorum çünkü şimdi de Pendik'te bir hayvan barınağına gideceğiz, orada da bir incelememiz olacak, daha sonra da uçağımız var saat yedide, ona yetişmemiz gerekli. Bu bakımdan benim konuyu genel olarak değerlendirmem bu. Biraz önce sizin de izlediğiniz gibi, başına zaten spesifik bazı değerlendirmelerde de bulunduk. Bunun dışında benim söyleyeceğim herhangi bir husus bulunmamaktadır.

Ben tekrardan teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.22

PENDİK HAYVAN BARINAĞI

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati:17.00

BAŞKAN : Mustafa YEL (Tekirdağ)

BAŞKAN VEKİLİ : Nevzat CEYLAN (Ankara)

SÖZCÜ : Jülide İSKENDEROĞLU (Çanakkale)

KÂTİP : Zeynep YILDIZ (Ankara)

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Sayın Başkan, sayın milletvekillerim, Sayın Hocam, değerli misafirlerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2013 yılından bu tarafa Veteriner Hizmetleri Müdürü olarak görev yapmaktayım. Daire Başkanımız Bayram Ali Bey, Mahmut Bey Müdür Yardımcımız, Mehmet Kerim Bey Müdür Yardımcımız, İbrahim Bey, Ahmet Bey, Tuğçe Hanım, Mevlüt Bey ve Metin Bey de İstanbul genelindeki bakımevlerimizden sorumlu başhekim olarak görev yapmaktalar.

Sayın misafirlerimiz, yapacağım sunum 2 aşamadan oluşmakta. Müdürlüğümüzle ilgili hızlı bir bilgi aktardıktan sonra yaşadığımız sorunlar ve çözüm önerileriyle ilgili sunumum olacak.

Müdürlüğümüz 411 personeliyle il genelinde faaliyet göstermekte. Yaş ortalamamız 39,3. Şu an itibarıyla 76 veteriner hekimle hizmet vermekteyiz. Malumunuz, kanuni dayanağımız 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu. Topla, aşıla, kısırlaştır, işaretle, geri bırak şeklinde çalışmalarımız devam etmekte.

Yine, TBMM Çevre Komisyonu raporlarından almış olduğum 2 tane Avrupa ülkesindeki durumdan bahsetmek istiyorum. İngiltere’de sahipsiz bir hayvan bulunduğu zaman yedi gün, Almanya’da ise yirmi sekiz gün yaşam hakkı tanınmakta. Buradaki amaç da eğer hayvan evinden, sahibinden kaçtıysa tekrar sahibinin hayvanını bulabilmesi noktasında bu kadar yaşam hakkı tanınmakta. Bu iki ülkeyi aynı zamanda gidip yerinde görme imkânımız da oldu, daha sonra da bu bakımevlerini inşa ettik.

Bakımevlerimiz Fatih ilçesinde tarihî bir misyonu olan 1924’ten bu tarafa faaliyet gösteren “HATÜ” olarak isimlendirdiğimiz Hayvan Aşılama ve Tedavi Ünitesi. Burada yüzde 85 oranında sahipsiz hayvanlara bakılmakla beraber, Büyükşehir Belediye Meclisinden çıkarmış olduğumuz bir fiyat tarifi üzerinden sahipli hayvanlara da bakmaktayız.

İkinci olarak, Cebeci bakımevimiz Sultangazi ilçesinde. Burası da Türkiye’nin ilk hayvan hastanesi ruhsatı almış, sahipsiz hayvanlara yönelik hizmet veren bakımevi. Baş Hekimimiz de Doktor Tuğçe Hanım.

Yine, Kısırkaya, biraz önce de bahsettiğimiz, eleştirilere, haksız eleştirilere maruz kalan bakımevimiz. Gümüşdere’yle beraber toplam 700 dönüm alan üzerine kurulu bakımevi.

Tuzla ilçesinde bulunan Orhanlı bakımevimiz, sadece mağdur hayvanların barındırıldığı alan ve 4 Nisan 2018 yılında resmî olarak açılışını yaptığımız 202 dönüm alan üzerine kurulu Tepeören bakımevimiz.

Bu altı bakımevimizde toplam kapasitemiz 7.314, toplam alan da 921.500 metrekare.

Yine, inşası devam eden Eyüpsultan ilçesindeki Kemerburgaz bakımevimiz var. Burasının da kaba inşaatı bitmiş durumda. Burada özellikle enfeksiyöz hastalıklara imkân sunmak istiyoruz. Bulaşıcı hastalıklar, işte viral enterik, gençlik hastalığı gibi, hayvanları hiç buralara sokmadan sadece bu ünitelerde tedavi imkânını düşünmekteyiz.

Kadıköy Hasanpaşa’da Şamil Yılmaz Sahipsiz Hayvan Hastanesini projelendirdik.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Öbür diliyorum, ara ara soru sorabiliyor muyuz, bitince mi soralım?

BAŞKAN – Konu bütünlüğü dağılmadan, isterseniz not alın, ondan sonra, anlattıktan sonra sorularınızı sorun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Tamam.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Şamil Yılmaz İstanbul Büyükşehir Belediyesi Darülaceze tesisinde kalan bir acezemiz, onun mülkiyeti üzerine, bağışlamış olduğu mülkü üzerine sahipsiz hayvanlara yönelik bir hayvan hastanesi projelendirdik.

Bakımevlerimizin tamamı saat 10.00-15.00 arası yedi gün süreyle ziyarete açık. Sahiplenilmek istenen hayvanlar da eğer kişiler şartları taşıyorlarsa ücretsiz olarak sahiplendirilmekte.

29 adet hayvan nakil aracımız var. Bunlar ambulans değil çünkü “ambulans” ismi kullanıldığı zaman farklı bir beklenti oluşuyor. Ambulansın en geç beş dakika içerisinde gelmesi gerekir ama bizim trafikte bir geçiş üstünlüğümüzün olmaması gerekçesiyle özellikle bu ismi kullanmaktan da imtina ediyoruz. Sadece nakil sağlama amaçlı 29 tane hayvan nakil aracımız var.

Bakımevlerimize giren her hayvanın işaretlenmesi kanunda emredilmekte. Bunu biz küpe olarak işaretliyoruz. Küpenin düşme veya çıkarılma sebepleriyle kulak kepçe altına dövme yapıyoruz fakat en önemlisi de mikroçip takarak hayvanlara ait bütün bilgilerin VetNet isimle veri tabanımıza girmesini sağlıyoruz. Hayvan hangi tarihte nerede alınmış, hangi operasyonlar yapılmış, hangi aşıları yapılmış, bunları daha sonra hayvan tekrar önümüze geldiği zaman izleyebiliyoruz.

Yine, hasta ve yaralı hayvan ihbarları özellikle beyaz masa üzerinden çok fazla olmakta. Bunların takibini doğru yapma noktasında da “vetihbar” ismini verdiğimiz bir veri tabanımız var. Bu vetihbarın raporlarına göre 39 ilçeyi de sıralandırabiliyoruz bu şekilde. En çok çalıştığımız en çok hasta yaralı hayvan ihbarını değerlendirdiğimiz ilk 3 ilçe 2018 yılında Beykoz, Fatih, Kadıköy, 2019’da ilk altı ayda yine Beykoz, Kadıköy ve Fatih olarak görülmekte.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – En düşükleri söyleyebilir misiniz?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – 2018’de en düşük Adalar, 2019’da yine Adalar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Son 3’ü söyleyebilir misiniz?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Son 3: 2018’de Adalar, Silivri, Çatalca; 2019’da Adalar, Kağıthane, Esenyurt.

Yine, denetim hizmetlerimiz var, bunlar “petshop” olarak isimlendirilen hayvan satış yerleri ve kurban denetimleri. Buralarda yapmış olduğumuz denetim sonuçlarını işin asıl sahibi olan İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüze yazılı olarak bildirmekteyiz.

Yine “vetakademi” ismiyle beraber eğitimlerimiz var, ilkokul ve ortaokul öğrencilerine yönelik hayvan sevgisi ve sağlığı eğitimi, yaralı hayvan koruma görevlisi eğitimi, ev ve süs hayvanı satışı yapanlara yönelik eğitimler verilmekte.

İstanbul’da aynı zamanda ciddi bir çiftlik hayvanı yetiştiriciliği var. Bunlar yokmuş gibi algılanıyor ama 74 bin süt sığırtı var. Yine,, manda... Türkiye’de Samsun’dan sonra en çok manda bulunan il İstanbul. Burada çiftçilerimize yönelik süt hijyeni ve sanitasyon eğitimi, buzağı bakımı ve beslenmesi eğitimi de Müdürümüz tarafından verilmekte.

Geçen sene, 146.674 hayvan muayene ve tedavi edildi sadece Büyükşehir Belediyesi tarafından 2019 yılında 74.599 hayvan muayene ve tedavi edildi ilk altı ayda. Yine bu muayene ve tedavilerin içerisinde “osteosentez” “pin” “plaka” ve “platin takma” olarak isimlendirdiğimiz kemik doku bütünlüğünün bozulduğu operasyonlar yapılmakta. 2.314 geçen seneki rakamımız, 2.314 hayvana pin, plaka ve platin takılarak sağlıklarına kavuşturuldu. Bu sayının yaklaşık yüzde 82’si -1.891- kedi; 2019 yılında da 916 hayvan osteosentez operasyonu ile sağlıklarına kavuşturuldu.

Kısırlaştırma sayılarımız, geçen sene 20.658; bu sene ilk altı ay 11.949; bu seneki yılsonu hedefimiz de 25 bin. Hayvan popülasyonunu makul seviyeye indirme noktasında, malumunuz, kısırlaştırmadan başka bir ihtimal söz konusu değil fakat kısırlaştırmanın ne kadar zor bir mücadele olduğu da bu şekilde görülmekte. Kaçırılan bir çift hayvan altı yıl sonra 67 bin rakamına ulaşabilmekte. Tabii, bunu özellikle hesapladık, doğan hayvanların hemen hemen tamamının yaşadığı varsayılarak ve dışı ağırlıklı olduğunu varsayarak bu rakama ulaşabiliyoruz.

Geçen sene 42.460, bu sene ilk altı ay 23.672 hayvan aşıladık.

Mikroçip takılan hayvan sayımız geçen sene 32.526; bu sene ilk altı ay 18.443.

Sahiplendirme sayımız maalesef düşük kalmakta bizim hedeflerimiz noktasında. Geçen sene 821 hayvan sahiplendirdik, bu sene ilk altı ay 565. Burada şu düşüşte Goldenlerin sahiplendirilmesinin yasaklanması söz konusu olmuştu, bizi önemli derecede etkiledi.

Hayvanların beslenmesinde sadece kuru mama kullanmaktayız. Geçen sene 514 ton, bu sene ilk altı ay 297 ton kuru mama kullandık.

BAŞKAN – Muhammet Bey “Golden’in yasaklanması.” diye ifade ettiğiniz şeye bir açıklık getirir misiniz?

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Yargı kararı mı, kim yasakladı bunu, mahkeme mi karar verdi?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Tabii, savcılıktan bize de bir tebligat geldi. Şöyle bir şikâyet mevzu olmuştu: Türkiye’deki Goldenlerin Amerika’da Atlanta’ya sevk edildiği, orada da hayvanların test edildiği, hayvanların üzerinde deneyler yapıldığı. Böyle bir söylem oluşmuştu. Bunun üzerine, savcılıktan gelen yazı üzerine biz de sahiplendirmeyi durdurduk fakat daha sonra tekrar karar ortadan kalktı yani böyle bir durumun söz konusu olmadığını ifade edeyim.

Bazı hayvansever derneklerimizde karşı tezler de şöyleydi: Goldenlerin ana memleketinin Atlanta olduğu ve kendi ırklarını oraya toplamaya çalıştıkları.

İlimizde kuduz odak sayıları: 2008 yılında 18 kuduz odağı varken 2013 yılında Sarıyer’de bir kedi vakası, 2014’te yine Sarıyer’de bir kedi vakası, 2015’te Çatalca’da bir çakal, yabani hayvan kuduz odağı şekillendi, 2016 yılından bu tarafa da İstanbul’da herhangi bir kuduz odağı bulunmamakta.

Özel hizmetlerimiz var, bunları ilk başta gezdik. Osteosentez 3 birimimizde var. 2014 yılında Cebeci’de, 2015’te Kısırkaya’da, 2018’de de Tepeören biriminde bu hizmeti vermekteyiz.

Çiftlik hayvan nakil aracı 2016 yılında faaliyete geçti, vetkabin yine 2016 yılında, motovet 2016 yılında, duşpet 2016 yılında Kısırkaya’da –bu isimler de kendi arkadaşlarımızla beraber belirlediğimiz isimler- 2018 yılında da Tepeören bakımevimiz de hizmet vermekte.

Yine, “denthealth” olarak isimlendirdiğimiz ağız ve diş sağlığı ünitesi 2016 yılında Kısırkaya, 2018 yılında Tepeören’de hizmet vermekte

Biraz önce görmüş olduğumuz anı duvarımız var. Buradaki 2018 fiyat tarifesinde 3 ayrı ebatta plakalarımız var. 182 lira, orta boylarımız 363 lira ve büyük boylarımız 543 lira. Bir de resimli olması önerisi gelmişti, onu da artık Bütçe Komisyonumuz fiyat olarak ne takdir ederse...

Fotoğraftaki Hanımefendi Sayın Vekilimiz Rümeyza Kadak.

Yine, vetbüs 2018 yılında faaliyete geçti.

Sahipsiz hayvan rehabilitasyon çalışmalarımızla ilgili 2 tane çalıştay yaptık. Birincisi, 2016 yılında Marmara Bölgesi'nde sahipsiz hayvan hizmeti veren kamu kuruluşlarına yönelik bir çalıştay oldu. Nisan 2017 yılında da İstanbul'daki özellikle özel sektörü, özel veteriner kliniklerini, çalıştaya aldık. Bunlarla ilgili çalıştay raporları, acil eylem planı ilgili kamu kurumlarına gönderildi, yine internet sitemizde de şu an isteyen kişi tarafından indirilebilmekte. Özellikle ilk çalıştayımızdan sonra da manifesto yayınlamış olduk.

İlimizdeki hayvan sayısını net olarak bilememenin stratejimizi etkilemesinden biraz sonra bahsedeceğim. Bununla ilgili veteriner fakültesiyle birkaç görüşmemiz oldu, bilimsel bir çalışma yapabilir miyiz, en azından kabul gören bir çalışma olsun diye fakat sonuç getiremedik. Elimizde ne kadar sahipsiz hayvan, kedi ve köpek var? Fakülteden bir sonuç alamayınca dedik ki: Biz bütün ilçelere yazı yazalım, her ilçe kendi bölgesini çok daha iyi tanıyor. Yazıyla ilçelerindeki hayvan sayılarını sorduk. 2016 ve iki yıl sonra 2018'de tekrar yaptık bunu. Buna göre 2016 yılında İstanbul'da toplamda 130 bin sahipsiz köpek, 2018'de tekrar sorduğumuzda 128.900 sahipsiz köpek olduğunu öngörüyoruz. Kedi olarak da 2016'da 126 bin; 2018'de de 162.970 adet sahipsiz kedi olduğunu düşünüyoruz.

Şimdi sunumumuzun ikinci kısmında yaşadığımız sorunlarımızı anlatacağım. Biz bunları ağızımızdan geldiği, dilimizin döndüğü kadar buraya aktardık. Toplam 10 tane sorunuz var.

Birincisi: Sahipsiz köpek sayısının net olarak bilinmemesi bizim nerede olduğumuzu görme noktasında bir soru işareti oluşturmakta. Üç yıldır toplam 67.982 hayvan kısırlaştırmışız ama şu an olayın neresindeyiz kendimizi çok ölçemiyoruz açıkçası ama tek kabul edebileceğimiz rakam da biraz önce bahsetmiş olduğum 128 bin rakamı. Çözüm önerisi olarak, TÜİK veya veteriner fakülteleri tarafından bilimsel bir araştırma, bir istatistiki çalışma yapılabilir diye düşünüyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Muhtarlıklarla çalışmayı düşünmez misiniz? Bu tespiti en iyi yapacak olanlar muhtarlıklar aslında yani sitelere yazdıkları sorunlarla bunu öğrenebilirler ve kendileri bir şekilde bulundukları mahallelerde bu tespiti yapabilirler, tahmini olarak tabii, yüzde 100 olmamakla beraber. Şimdi veterinerlik fakültelerinin böyle bir teşkilatı yok, Türkiye İstatistik Kurumunun da bunu tespit edebilmesi mümkün değil, sayılması lazım tek tek. Ama kâğıt üzerinde...

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN - Bilimsel bir örnekleme yapılabilir mi acaba diye düşündük Sayın Başkanım ama muhtarlıklarla da yapabiliriz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Muhtarlıkları da devreye sokmakta fayda var bence.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Evet. Notumuzu aldık Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, ikinci sorunuz, kontrolsüz besleme odakları. Bu, halk arasında ayrışmaya neden oluyor yani isteyenler, istemeyenler. Özellikle sitelerde kontrolsüz oluşturulan besleme odaklarının böyle bir sonucu oluyor ve her iki taraf da bizden medet umuyor. “Köpeği alın.” müracaatları da bize geliyor “Köpeğe dokunma.” diyenler de bize geliyor. Biz de açıkçası böyle ortada kalıyoruz bu noktada. Özellikle bu kontrolsüz besleme odaklarının neticesi olarak kronikleşen yerler ortaya çıkıyor. Buralarda özellikle üniversite kampüsleri, hastane bahçeleri, korular, mezarlıklar bunun gibi yoğun sosyal alanlarda bu gibi çok fazla şikâyetler almaktayız. Burada çözüm önerisi olarak

besleme odalarının nerede oluşturulacağı, rehabilitasyonu amaçlanan hayvanların müteakiben hangi besleme odağına bırakılacağı, besleme alanlarında en fazla barındırılacak köpek veya kedi sayısının tespit edilmesinde, besleme alanında besleme yapacak olan yerel hayvan koruma görevlilerinin veya STK'lerin tespitinde yerel yönetimler olarak biz görev almak istiyoruz. Bunlar bize bırakılırsa tahmin ediyorum biraz daha yaraya merhem oluruz diye düşünüyoruz.

Şu an kanunen 6'ncı maddede "Aldığın yere bırak." var ama bazen bu sorunu çözmiyor. Oradan alacağınız bir Alfa köpeği tekrar geri bıraktığınız zaman bu sefer bütün köpekler sorgulanır hâle gelebiliyor ama bu inisiyatif yerel yönetimlere, bizlere bırakılırsa biz burada sıkıntıda olan bir Alfa köpeği başka bir yere bırakabildiğimiz zaman orada Alfa özelliğini yitirebileceğini düşünüyoruz.

Mesela 6'ncı maddeyle ilgili çok ilginç bir vaka, İstanbul Atatürk Havalimanı'ndan aprondan bir köpek alınıyor, tarafımızca alınıyor, köpeği aldıktan sonra bu kanuna istinaden köpeğin tekrar aprona bırakılması isteniyor. Bununla ilgili yazılı başvurular geliyor bize. Bu ilginç bir örnekti. Veya metrobüs durağından köpek almışız, köpeğin tekrar metrobüs durağına bırakılması talep edilebiliyor. Tabii, şöyle: Kanunda "öncelik" ifadesi var, bu bizim için çok kıymetli. Öncelikle alındığı ortam fakat halka kendimizi izah etme noktasında sıkıntı yaşıyoruz. Yani mevcut kanunda aslında aprondan aldığımız bir hayvanı aprona bırakma zorunluluğumuz yok, en uygun besleme odağına bırakıyoruz ama halkta oluşan algı, maalesef aldığın yere geri bırak. Bu bizde bir motivasyon kaybına veya devamlı bir meşguliyete sebebiyet vermekte.

Yine, sorunlarımızdan bir tanesi yerel hayvan koruma görevlilerinin sorumluluklarını bilmemesi, yerel hayvan koruma görevlilerinin faaliyetleriyle ilgili herhangi bir yaptırımın olmaması. Yerel hayvan koruma görevlilerinin tamamı olmasa da bir kısmı kendisini bir denetleyici olarak görmekte, bunlar bakımevlerine gelip notlar almakta, bunları üretmekte veya oradaki çalışanlarımıza, bizlere gerek sosyal medya üzerinden gerekse fiilî olarak o esnada baskılar yapmaktalar.

Yine, yaşadığımız bir olay, bir ısırık vakası var.

Isırık vakası için köpeği müşahedeye almamız gerekiyor fakat gittiğimiz anda köpeğin kaçırılmış olduğunu görüyoruz ve bulamıyorsunuz köpeği alıp götürüyorlar ama bunu yapan kişi belki bir insan sağlığıyla oynuyor, hiçbir yaptırımı yok, hiçbir şey yapamıyorsunuz, alıp evine çıkarıyor. Yani mevcut kanunda yerel hayvan koruma görevlilerinin görevleri tanımlanmış fakat bir sorumluluk noktasında da mütelselsilen de olsa bir sorumluluğun kendilerine verilmesini biz talep etmekteyiz.

Yine, yerel hayvan koruma görevlilerine eğitimlerini birçok ilde olduğu gibi İstanbul'da da biz veriyoruz fakat bunlara kartları Doğa ve Millî Parklar tarafından verilmekte, yıllık vize işlemleri yine kendileri tarafından yapılmakta. Bu yetki de yerel yönetimlere devredilirse temaslarımızın daha düzgün olacağına biz ekip olarak düşünmekteyiz. Yani eğitim veriyorsak, kartları da biz verelim, raporlamalarını da bize yapsınlar, biz de vize uygulayacağımız yerel hayvan koruma görevlileriyle beraber çalışmalarımıza devam edelim.

Kısmen bahsettim, kanunun yanlış algılanması ve halkımıza da yanlış algılatılması var. Bu da bizim önümüze zaman zaman büyük sorunlar olarak çıkmakta. Ne deniyor: "Köpeğe dokunamazsın, köpeği aldığın noktaya bırakman gerekiyor. Veteriner hekim olmadan köpek yakalayamazsın." Özellikle bu üç algı bir kısım hayvansever tarafından halka lanse edilerek halk, tarafımıza karşı kışkırtılmakta. Ekiplerimiz çalışmaya gittiğinde zaman zaman sorgulanmakta "Veteriner hekiminiz var mı? Sen nasıl topluyorsun? Bu köpek küpeli, buna dokunamazsın." gibi böyle bir algı oluşturulmakta, bu da işlerimizi zorlaştırmakta, motivasyon kaybına neden olmakta. Çözüm önerisi olarak da yazılı, görsel mecralarda belki bunlar biraz daha doğru ifade edilebilir, halk doğru, bilinçli bir şekilde bilgilendirilebilir diye düşünüyoruz.

Bir de muhtemelen son iki yıldır çok fazla yaşanan hayvan mağduriyetleri özellikle ana haber bültenlerinde yayınlanmakta. Bunun bize dönüşü şöyle olmakta: Halkta aşırı bir hayvan duyarlılığı şekillenmekte. Yolun kenarında uyuyan hayvanlar ihbar edilmekte yani biz gidip hayvanı uyandırıp geri gelme durumunda kalmaktayız. Bunun biraz tedricen azaltılması mümkün olursa -halkımız üzerinde bu duyarlılığın çok fazla olduğunu düşünüyoruz- tedricen azaltabilirsek daha doğru vakalara odaklanmış olacağız.

Sahipsiz hayvan sahipli olarak ifade edilmekte. Ekiplerimiz kısırlaştırılacak olan köpekleri toplamak için gittikleri zaman, sahibi olmadığı hâlde “O köpeğe ben bakıyorum, dokunamazsın, o köpeğin sahibi benim.” gibi ithamlarla ekiplerimizin çalışmasına mâni olunmakta.

Yine, ikinci olarak, burada bahsedilmedi ama tedavi, muayene kısmında yine sahipli hayvanlar sahipsiz olarak bize getirilmekte. Tedavisi sahipsiz olarak tarafımızca yapılmakta, daha sonradan insanlar tekrar kedi veya köpeği teslim alma durumunda kalmaktalar. Bu, iki türlü bizim işimizi zorlaştırmakta. Birincisi, veteriner hekim odalarıyla karşı karşıya kalmaktayız sahipli hayvana baktığımız için. İkinci olarak da sahipsiz hayvana ayıracağımız efor, sahipli hayvana harcanmış oluyor, bir de aldatılmış oluyoruz açıkçası. Bu noktada yine sahipli hayvanın sorumluluklarının yazılı görsel medyayla kendilerine tekrar hatırlatılması noktasında başka bir çözüm önerisi açıkçası bulamadık. Bütün sağlık ihtiyaçlarının sahibi tarafından görülmesi gerekmektedir.

Yasaklı köpekler var, mevcut kanunumuzda yasaklı ırk köpeklerin veteriner hekim tarafından uygun görüldüğü takdirde uyutulabilmesi var. Tabii, bu bir takdir yetkisi, bize bırakıldığı için bu takdir yetkisi hiçbir hekim tarafından uygulanmamakta yani kanun burada net değil, uyutun da demiyor, uyutmayın da demiyor ama biz bakıyoruz. Bu da bizim rehabilitasyon hizmetlerimizi yavaşlatmakta. Çünkü postoperatif bakım ünitelerimiz var, postoperatif bakım ünitelerimiz yasaklı ırklarla her gün artan bir sayıyla dolmakta. Bu sefer postoperatif kısırlaştırmadan sonra bakabileceğimiz alanlar da azalmakta.

Âcizane burada önerimiz de yasaklı ırkların sahiplendirilme kısmının açılması, sahiplendirelim ama kısırlaştırdıktan sonra sahiplendirilmesi noktasında çok sert tedbirler alınması gerekiyor. Yani bunların özellikle internet üzerinden yapılan satışlarına mâni olunması gerekiyor ve tasmayla ağır maskesiyle gezdirilmek şartıyla ancak sahiplendirmenin önü açılabilir diye düşünüyoruz.

Yedinci olarak, yerel yönetimlerin sahipsiz hayvan hizmetlerinin tanımlanmaması. Burada büyükşehirler, il belediyeleri veya ilçe belediyelerinin arasında bir görev taksimi yok. “Siz şunları yapın, siz şunları yapın.” şeklinde bir taksim olmadığı için herkes aynı işleri yapmaya çalışıyor veya mükerrerlikler yaşanabiliyor. Burada bir önerimiz oldu, büyükşehir ve il belediyeleri sadece kısırlaştırmaya odaklansa, ilçe belediyeleri sadece tedavi ve muayeneye odaklansa sanırım bu kısırlaştırma noktasında ayrı bir ivme kazanırız diye düşünüyoruz. Biz bunu kendi birimlerimizde geçmişte yaptık, 2 tane bakımevimize dedik ki: Siz hiç tedaviye girmeyin, işiniz sadece kısırlaştırma, sadece kısırlaştırmaya odaklanın. Bunun pozitif olarak çok etkisini gördük, arkadaşlar tedaviden sıyrıldılar, sadece kısırlaştırma yaptılar. Sayımızın artmasındaki etkenlerden bir tanesi de buydu.

Bir diğeri, sosyal medya baskısına maruz kalmaktayız. Kanuni görevlerimizi yaptığımız hâlde sosyal medya üzerinden kişisel veya kurumsal karalamalara, hakaretlere maruz kalabilmekteyiz. Bunlara karşı Adalet Bakanlığımızca daha pratik müracaat kanalları oluşturulabilir mi diye düşündük açıkçası.

Yine, sahipli hayvanların sahipsiz olarak beyan edilerek hizmet talep edilmesi. Bundan bir öncekinde bahsettim. Sahipli hayvanların sahipsiz olarak tedavi ettirip daha sonra geri alınma talebi.

Son olarak da rehabilitasyon hizmetlerinin zorluk ve risklerinin yeterince bilinmemesi. Bundan dolayı yoldan kontakt içerisinde olduğumuz kamu yöneticileri, adli merciler... Yani köpek yakalamanın veya kedi yakalamanın ne kadar zor olduğunu bilmemelerinden biz olumsuz olarak etkilenmekteyiz. Yani zannediliyor ki köpek duruyor, siz gidip alıyorsunuz. Bunun ne kadar meşakkatli, zor... Bir köpeğin peşinde on beş, yirmi dakika koşan 2 arkadaş, elinde bir sopa, üfleme borusu, dışarıdan bakıldığı zaman “Bu adam ne yapıyor?” gibi bir algı oluşturan zorlu bir hizmeti yerine getirmekteyiz. Hayvanı yakaladınız, araca bindireceksiniz yine ayrı sıkıntılar var. Hayvan çığlık atabiliyor, bağırabiliyor veya bir veteriner hekim hayvanı ensesinden tuttuğu zaman hayvan parenteler atabiliyor. Biz açıkçası, bu gibi görüntüler TCK’ye konu edildiği zaman bütün yerel yönetimlerin olumuz etkileneceğini düşünüyoruz. Bu tereddütlerimizi yine biz 30 Ocak 2018 tarihli Başkanlık makamı yazımızla beraber Türkiye Büyük Millet Meclisine de ilettik.

Burada bir unsur daha var, kurbanlık hayvanlar. Kurbanlık hayvanlar kesilirken de –kötü yaklaşımları bir kenara bırakıyorum- hayvanda oluşabilecek doğal bir görüntü yine TCK’ye konu edilebilir mi diye bir tereddüdümüz de oldu açıkçası. Bunları da buradan şifahi olarak da aktarmak istedim.

Yine, Sayın Başkanım, birkaç notum daha var ilave olarak. Özellikle mayıs, haziran ve temmuz ayı bu yabani hayvan olarak nitelendirilen martı, karga, güvercin gibi hayvanların uçuş dönemleri. Bu dönemlerde görevimiz olmamakla beraber -yani söylediğim hayvanlar yabani hayvan- orman tarafında, doğal ve millî parklar tarafında kalmasıyla beraber ihbarlar en son bize gelmekte ve bizim asli görevimiz kedi, köpek, sahihsiz hayvan olmakla beraber, bu bahsettiğim hayvanlara bakmaktan diğerlerine çok fazla efor harcamıyoruz veya çok fazla meşguliyetimiz oluyor. Buna bir çözüm üretilebilir mi bilemiyoruz. Özellikle son üç ayda...

BAŞKAN – Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün İstanbul’da rehabilitasyon merkezleri var mı, varsa kaç tane?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Sayın Başkanım, rehabilitasyon merkezleri yok, fakülteyle protokolleri var, Avcılar’daki İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesiyle protokolleri var, o protokol kapsamında orada tedavi yaptırıyorlar.

BAŞKAN – Kendi yerleri yok yani.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Kendi muayene ve tedavileri yok, yeterli veteriner hekimleri de yok.

Yine, köpek transferleri var. Bu, İstanbul içerisinde ilçeler arasında olabildiği gibi, kesin olmamakla beraber bizim müdürlük olarak tespitimiz, arazide ekiplerimiz veya bizler gezerken yavru köpek görmüyoruz fakat birden karşımıza bir alanda yetişmiş, yetişkin kısırlaştırılmamış köpekler çıkıyor yani bu da bunların bize il dışından transfer edildiğini aklımıza geliyor. Bu noktaya da biraz daha üst perspektiften bakarak çözüm üretilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Hatta bununla ilgili, sokak hayvanlarıyla ilgili Ankara’da Bakanlığımız bünyesinde bir şube müdürlüğü, bir genel müdürlük –belki zor ama- oluşturmanın bu kadar önemli olduğunu düşünüyoruz. Yani tek merkezden yönetilen, bütün Türkiye’yi net olarak gören bir yönetim anlayışı olabilir mi?

Yine, ısırılmanın da bir maliyeti var. İnsanlar ısırılıyor veya tırmalanıyor, sağlık kuruluşlarına gidiyorlar. İstanbul’da bir yıldaki sağlık kuruluşuna aşı amaçlı başvuru 33 bin fakat bundaki sahipli ve sahihsiz oran tam bilinmiyor veya biz alamadık. Tabii, 33 bin kişinin 5 doz aşı olduğunu düşünersek, bir doz aşının yaklaşık 12 dolar olduğunu biliyoruz, bunu da hesapladığımız zaman yıl bazında 12 milyon TL gibi sadece İstanbul’da bir aşı maliyeti var; bunu da görmek gerekiyor muhtemelen.

Yine, yerel yönetimlere, belediyelere halkın yapmış olduğu şikâyetlerin sıralamalarına bakıldığı zaman mutlaka veteriner hizmetlerini üst tarafta görürsünüz. Sebebi de şu: İşinizi yapıyorsunuz şikâyet ediliyorsunuz, yapamıyorsunuz yine şikâyet ediliyorsunuz. Yani biraz önce de bahsettim, insanların bir kısmı köpeğin olmasından şikâyetçi, diğer bir kısmı da köpeğin oradan alındığından şikâyetçi yani her hâlükârda işimizi yapsak da yapamasak da şikâyetten kurtulamıyoruz. Mesleğimizin böyle de bir kötü tarafı var.

Ben arz ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi 2-3 tane sorum olacak. Birincisi barınaklarla ilgili, sizin söz konusu İstanbul Büyükşehir Belediyenize ait olan barınaklarla ilgili. Video izleme sisteminiz var mı, kamera izleme sisteminiz? Belediyenin web sitesinden, resmî web sitesinden vatandaş olarak ben girdiğim zaman barınaklarda ne gibi işlemler yapılıyor, yirmi dört saat izleyebileceğim bir sistem var mı? Yoksa bu kurulabilir mi? Sizce nasıl bir durum?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Sayın Başkan, bütün bakım evlerimizde yirmi dört saat çalışan kameralarımız var fakat bunlar asli olarak güvenlik tedbiri olarak kullanılmakta.

BAŞKAN – Benim dediğim dışarıdan gelen tehlikeyle ilgili değil, içeride yapılan işlemleri başta hayvanseverler, merak edenler, kamuoyu izlemek isteyebilir. Gece ben saat ikide girdiğim zaman burada ne var görmeliyim, sabah sekizde görmeliyim gibi, böyle bir sistem kurulması yararlı olur mu sizce?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Sayın Başkan, ben de bir veteriner hekimim, ben de klinisyenlik yaptım yani yaptığımız iş zor. Biraz önce de bahsettim, ensesinden tuttuğunuz bir kedinin parendeler atması başkaları tarafından farklı algılanabilir veya siz kameraya odaklanırsınız iş kazası yaşarsınız yani bunun çok doğru olmadığını düşünüyorum ben açıkçası.

BAŞKAN – Peki, çalışanlar, veteriner ve sağlık teknisyenleri dışındaki buradaki işçi kardeşlerimiz herhangi bir şekilde hayvanlar konusunda eğitime tabi tutulan kişiler midir, hayvanlar konusunda bilgileri var mıdır? Hayvanların fiziki ve ruhi şartlarını bilirler mi?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Şöyle Sayın Başkanım: Millî Eğitim Bakanlığı sertifikası olan eğitimleri tarafımızca verildi, hepsi sertifikalı. Bunları rutin olarak da yapıyoruz.

BAŞKAN – Üçüncü sorum da adalarla ilgili. Biraz önce Büyükkada'daydık oradaki faytonlarla ilgili sorunları gördük ve gördüğümüz kadarıyla da bir iletişimsizlik var, diyalog eksikliği var, herkes sorunu bugüne kadar birbirine atmış, görmezden gelinerek insan eliyle büyütülen bir sorun var. Yaklaşık 1.800 civarında at olduğunu gördük. Herhangi bir şekilde hayvanlara bir şey olduğu zaman bunlara müdahale edebilecek en yakın yerin Avcılar'daki Rehabilitasyon Merkezi olduğunu söylediler. Bir hayvan hastanesine ihtiyaçları olduğunu ifade ediyorlar.

Bunun yanı sıra, tabii, bu konularda ne tam Büyükşehir Belediyesi ne Adalar Belediyesi ne de devlet kurumları hastalığın dışında da sorunla ilgili mücadele etmek konusunda ve bu hayvanların üzerine düşüp bu hayvanların bir barınaklarının olması konusunda bugüne kadar bir girişimde bulunmamışlar. Daha pek çok sorun var ama karşılaşılan en önemli sorunlar bunlar.

Büyükşehir Belediyesi olarak bu konularda herhangi bir şey yaptık mı, yapmalı mıydık, ne yapabiliirdik?

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU - Bu sorun aslında bir yetki ayrışmasıyla başlıyor. Yani bu yetki ayrışması çerçevesinde direkt müdahale ettiğimiz bir alan mıdır dersiniz, değil.

BAŞKAN – Muhammet Bey kimde bu yetki? Orada bir soru işareti var, daha bulamadık onu, yetki kimde orada?

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU - Burada çiftlik hayvanı kapsamında değerlendirildiğinde sorumluları yasada da tanımlı, Tarım İl Müdürlüğümüz ve İlçe Tarım Müdürlüğümüz olarak...

BAŞKAN – Ama bunlar çiftlik hayvanı değil.

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU – Atlar çiftlik hayvanı.

BAŞKAN – Ama oradaki amaçları çiftlik hayvanı değil yani orada ticari amaçla yani koşumda kullanılan hayvanlar, ulaşım hizmetinde kullanılan hayvanlar.

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU – Evet, ulaşım alakalı kısım sorulduğunda... Burada bizim bildiğimiz kadarıyla atların kullanılmasıyla alakalı ciddi bir yönetmelik çalışması yapıldı ama çeşitli siyasi saiklerle buna geçmek bugüne kadar mümkün olmadı. Türkiye’de farklı yerlerde atların ulaşımında kullanılmasıyla alakalı değişik kararlar çıkarılabiliyor. Merkezî bir uygulama tekniğine ulaşılabilsen...

BAŞKAN – Sizce ortada bir boşluk mu var bu konuyla ilgili? Şimdi yetki karmaşası mı var?

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU – Şöyle: Eğer hayvan sağlığı yönünden düşüneceksek ulaşım tarafıyla alakalı değil ama hayvanların taşımada kullanılmasıyla alakalı buna izin verilmesi, ruhsatlandırılması yönünden değerlendirecek o zaman ulaşım alakalı birimler bu konuda sorumlu.

Biz ada atlarıyla alakalı herhangi bir durum söz konusu olduğunda, biraz önce ilk girişte gezdiğimiz o yüklü olan aracı o maksatla zaten tedarik ettik. Adalarda herhangi bir atla alakalı durum söz konusu olduğunda Tarım Müdürlüğü yetkilisi arkadaşlarımız, bizim arkadaşlarımız ve ilçe belediyesinden görevli arkadaşlarımız koordineli bir şekilde o atlarla alakalı müdahaleyi yapıyorlar. İlk müdahale yerinde, daha sonra bizim buradaki bakımevlerinde de olabiliyor, hemen Avcılar’a gidecek diye davranmıyoruz, burada yapılabilecek bir tedavi durumu söz konusuysa arkadaşlarımız ona bakıyorlar ancak üniversitenin yapması gereken bir durum söz konusuysa orada koordineli bir şekilde üniversiteye de onu taşıyorlar.

BAŞKAN – Bize gelen duylara göre, orada her yıl yaklaşık 300 civarında atın ölüme terk edildiği söyleniyor.

Şimdi, orada bir hayvan hastanesi kurulsa ama Büyükşehir tarafından ama Tarım İl Müdürlüğü ama ilçe belediyesi tarafından, bu konuyla ilgili daha insani tedbirler alınma durumu olur diye düşünüyorum. Şimdi, hayvan sahipleri de biraz hem pahalıya mal olmasın diye hem de işin kolayına geldiği için vicdanları da muhtemelen el veriyor ki dağın başında bu hayvanları terk ediyorlar. Bu sorunu bizim ortadan kaldırmamız lazım. Burada Büyükşehir Belediyemiz mi topa girmeli tam olarak, Adalar Belediyesi mi, Tarım İl Müdürlüğü mü, kim üstlenmeli sizce?

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU – Eğer hastane yapılması durumu söz konusuysa Adalar için hastane yapılır mı, bunu ciddi şekilde sorgulamak lazım.

BAŞKAN – Neden peki? Yapılır mı diye soruyorum.

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU - Şimdi, üzerinde çalışılmış bir taşımayla alakalı kısımda atın kullanılmaması gibi bir durum söz konusu. Yani bu süreç yürüyor, bu süreç yürürken bunu karara bağlamadan hastane yapımı masrafına girilir mi?

BAŞKAN – Bir yandan da Adalılar şunu söylüyor: “Nostaljik olarak orada yüzyıldır devam eden ve özellikle kültürüne de yansımış olan bir durum var yani Adalarla özdeşleşmiş bir fayton hareketi var. Bu son zamanda istismar edilerek, bir şekilde orada para kazanma hırsının da daha fazla ileriye

gıtmesiyle beraber önü alınmaz büyük bir sorun yumağı hâline gelmiş. Ama bu böyledir diye biri diyor ki: “Faytonlardan vazgeçmeyelim, kontrollü hâle getirelim. Tamam, elektrikli araçlar burada kullanılсын ama bir yandan da makul sayılara düşürölerek her türlü hijyenik şartları, her türlü müdahalenin yapılabileceğı, orada insanın, hayvanın, hiçbir şekilde kimsenin üzülmeyeceğı bir çözüm bulalım.” Yani esasen bence de üzerinde durulması gereken çözüm bu, bu şekilde halledilmesi lazım.

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU – Hazırlık yapılan taşımayla alakalı yönetmelik de bunu öngörüyor.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ İRFAN SOYSAL - 40 civarında fayton düşünölüyor anladığım kadariyla.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Şimdi, şöyle: Bunlar tabii sahipli hayvanlar ve bunlar ticari amaçla kullanılan hayvanlar yani bunlara belediyenin veya Tarımın veyahut da devletin herhangi bir kuruluşunun sahihsiz hayvan muamelesi yapması mümkün değil. Bunlar kendi hayvanlarıyla alakalı sağlık, beslenme, barınma ve bütün koşulları sağlamak zorundalar ve siz buna... Mesela, tabiri caizse benzetmek gibi olmasın ama biri sığırını kestiğı zaman bir şey diyebiliyor musunuz? Yok. Yani bu adam belki yenilse atını da kesebilir yani yapacağımız bir şey yok. Hayvanına sağlık hizmeti almasının yolları var. Müracaat edecek Tarım İlçeye gidecek, veteriner hekim çağırarak. Şu anda Türkiye’de yanılmıyorsam 5 binin üzerinde kilinisyen veteriner hekim arkadaşımız var, onlardan hizmet alacak. Bunların yolları belli, bunlar almamakta diretiyor. Dolayısıyla her şeyi devletten bekleme zihniyetiyle devam ediyor. Yani hizmet alacak. Orada veteriner hekim burada bir hizmet satabileceğini bilse orada 5 tane klinik açar. O adamlar bir müddet sonra, en fazla altı ay sonra at hastalıkları üzerine çok ciddi deneyimler kazanırlar, doktora yaparlar, fakölteye de giderler, faköltede hoca desteğı alırlar ve bunu yaparlar.

Hayvanın şu anda sigortası var, TARSİM sigorta yapıyor, o sigortada çalışan veteriner hekimler var. Orada tabii söylemiyoruz bazı şeyleri de şimdi bunların hepsinin de yolu belli. Sizin teklif ettiğiniz yolların hiçbirisine ihtiyaç yok. Şu anda evinde normal bir süt sığır besler gibi, bir koyun besler gibi bütün hizmetleri bunlar da aynı yoldan almak zorundalar ama tabiri caizse bir vicdansızlıkla karşı karşıyayız. Bunlar Kars’tan, Muş’tan, şuradan, buradan yılsonunda belki de güz döneminde kullanımdan çıkarılan, biz orada atlara falan dağa mağa vururuz, kendisi orada kışın beslenir hatta çok da güzel beslenir... Belki de onları gayrimeşru yöntemlerle yükleyip buralara getiriyorlar, efendim, hiçbir tetkikini, şunu bunu yapmadan adaya sokmaya çalışıyorlar, işte bulaşıcı hastalıklar taşıyorlar, falan, bir sürü sıkıntı. Diyor ki orada adam mesela: “Bize hayvan girişine müsaade edilmiyor.” Siz normal kurallara uygun bunu yapmaya çalışıyorsanız burada bir yasak yok. Ancak şimdi Müdürümüz şöyle güzel bir şey söyledi, orada atlarla bu iş devam edecek mi, etmeyecek mi gibi bir süreç yaşanırken bizim orada hem hayvan varlığını artırmanın hem de buna yönelik hizmetler koymanın şu anda çok bir önemi yok. Bu karar verildikten sonra gereğı yapılır.

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU - Sadece dört yıl önceydi sanırım, yanlış hatırlamıyorsam, adalarda o yapılan ahırları Büyükşehir Belediyemiz yaptı. Yapım masrafını geçiyorum, yaptıktan sonra yıllık belediyeye maliyeti, oranın temizlenmesi vesaire falan, dört yıl kadar önce 5 milyon civarında bir rakam harcıyordu Büyükşehir Belediyemiz. Bugünkü rakamları nedir bilmiyorum, orada ilgili arkadaşlarımız var mıydı, rakamları tam bilemiyorum ama bunun hiçbir şekilde karşılığını almıyorsunuz yani orada bir ahır yapmışsınız, ihtiyaçtı, daha önce çok kötü barakalar vardı, bir pisliğı ortadan kaldırmışsınız, ıslah ettik, ıslah ettiğimiz şeyi insanlara kullanıyoruz. Kullandırmak da yetmiyor, onlardan ayrıca karşılık olarak herhangi bir ücret falan almıyorsunuz. Diğer tarafını geçiyorum zaten yani siyasi beklenti kısmını geçiyorum.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Vekilim anlattı da bunların denetimi lazım. Yani o atlara bakılmıyorsa, sahipleri o atlara bakmıyorsa bunun bir denetiminin olması ve o insanları o atların, o denetim mekanizmasıyla o bakım hizmetine de zorlamak lazım tabii.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Mevzuatta böyle bir şey var mı peki? Cezai müeyyidesi var mı?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Var tabii, 5199’a göre yerel yönetimlere, Büyükşehir Belediye Yasası’na göre de belediyelere verilmiş denetim sorumlulukları var ama adalardaki mesele, hani orada maalesef üzülerken ifade ediyorum ki mafyatik bir yapıdan dolayı da bu müdahale ve denetimler hayata geçirilememiş durumda.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Hangi veteriner hekim gelip de orada her gün bunlarla yüz yüze olmak ister?

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Sayın Vekilim, mesela denetim gerçekleştirildiği takdirde yaptırım ne olacak? Yani şimdi o baraka türü yerlerde pekâlâ o hayvanları koyabildiklerini gördük. Dolayısıyla burada her hâlükârda denetim olmadığı için gereğini yerine getirmiyorlar, onlara orası tahsis ediliyor ama temizliğini bile sağlamaktan aciz durumdalar.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ama o barakalarla ilgili...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Ama sonra, yine belediyelere tali bir şekilde sürekli olarak bunu yaparlar...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ne yaparsın? Lisansını, plakasını iptal edersiniz faytonculuk yaptırılmazsınız. Yani onlar da hayvana bakmak zorunda.

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU - Taşımacılık yönünden değerlendirilerek müdahale edilebilir diyorsunuz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Tabii ki, tabii ki. Zaten onları taşımacılıkta kullandıkları için eğer hayvanına bakmıyorsa ve o hayvan o kadar öyle sefil bir durumdaysa ilgililer hakkında denetim mekanizmasını işletilir, lisansını iptal eder, onun faytonculuk yapması iznini ortadan kaldırırsınız. Bunun arkasından da diğerleri “Lisansım ve fayton plakam iptal olacak.” diye mecburen o hayvanlara bakmak zorunda kalır. Yani hayvanlara bakmak onların sorumluluğu, sahipli hayvan ama sahipli hayvanları biz tescil ediyoruz zaten, gördük kurumda 947 tescilli, kayıtlı hayvan var ama 1.800 at varmış yani yarıdan fazlası neredeyse tescillenmemiş ve sahipsiz hayvan olarak nitelendirilebilecek hayvanlar var orada.

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU - Atların sahipsizliğinden bahsediyorsunuz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Evet, evet. Yani 944...

BAŞKAN - Ruhsatsız, kayıt altına alınmamış atlar var.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Kayıt altına alınmamış, kaçak yollarla getirilmiş ama çalışan atlar var, onların denetlenmesi lazım, onların sahiplendirilmesi lazım.

BAŞKAN - Yani korsan taksi gibi çalışıyorlar.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Az önce vekilim ifade etti, eğer o hayvan benimse, sahiplenmişsem, benim üzerime kayıtlıysa mutlaka tescillerinin yapılması lazım. Belediye bunu denetlesin, eğer o hayvana gerekli bakımı yapmıyorsam benim lisansımı iptal etsin ve ben onu çalıştırmayayım.

BAŞKAN - Bir denetim mekanizması işletmemiz gerekiyor.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Tabii ki, otokontrol sisteminin hayata geçirilmesi gerekiyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Aslında şöyle de denebilir burada: Bizim bugün adalarda gördüğümüz gerçeklikten hareketle söylüyorum yani soyut bir hayalden öte bir gerçek gördük orada, bu gerçeğe göre de burada ortak bir cinayet işleniyor. Burada kurumların da bıçak darbeleri var, bu hayvanların sahiplerinin de var, denetlemeyenlerin de var, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin de Tarım İl Müdürlüğünün de yani herkesin var. Böyle bir durumla karşı karşıyayız aslında ve enteresan olan da insanın kendi ürünü olan kurallar ve yönetmeliklerin arasında kendisini sıkıştırması ve kıvrınması. Yani sahipli hayvan tanımı var, sahihsiz hayvan tanımı var, tanımların altından giriyoruz üstünden çıkıyoruz. Ya o zaman müdahale edemem, yapamam falan ama hepsi bir kenara ortada bir gerçek var. Gerçek her şeyin üzerinde ve biz bugün Komisyon olarak da bunu gördük. Dolayısıyla bunu, bu sorumluluk bilinciyle, bizler de milletvekilleri olarak bu sorumluluğumuzun bilincinde olarak bugün tetkik ettiğimiz konuları raporlaştıracğıız. Tavsiyelerimiz, önerilerimiz mutlaka olacak ama temel dayanağı gerçekler olacak, karşı karşıya kaldığımız gerçekler. Gerçekten Türkiye Cumhuriyeti devleti gibi bölgesinde çok kuvvetli, güçlü bir devletin ve vizyon hedeflerini hep birlikte çizdiğimiz bir ülkenin adalardaki atlarla ilgili, faytonla ilgili sorunu bu kadar süre çözmemiş olmasını biz bir kere öncelikle kendimize zaten açıklayamayız. Neticede hepimiz bir iddia ortaya koyuyoruz, bu iddiaya gerçekten bu sorun yakışmıyor; tüm siyasi partiler açısından da bunu ayrıca belirtmek istiyorum.

Ben iki tane konuya değinmek istiyorum. Bir tanesi -geldiğimde de sormuştum, aslında kısa bir sohbetimiz olmuştu- buradaki, barınaktaki hayvanların hangi yollarla beslendiğiyle ilgili. Bir hazır mama satın alınması şeklinde... Bu bir yöntem. Diğer bir yöntem, bizim Beylikdüzü Belediyesine bağlı bakımevi rehabilitasyon merkezinde kendileri üretiyorlar bu hayvanların besleneceğı mamaları, yemekleri. Bu doğrultuda hem maliyet açısından hem de sağlık yönünden bir karşılaştırma, kıyaslama yaptınız mı?

Bir diğer sorum, ihaleye çıkıyorsunuz, ihaleyi neticelendiriyorsunuz, hayvan başına günlük gıda, mama birim maliyeti nedir? Bu, TL üzerinden mi, dolar, euro üzerinden mi? Kullandığınız veya ihaleyi alan firmaların ağırlıklı olarak şartnamede tanımlanmış mama çeşitleri var mı? Bunlar Türk menşeli mi yoksa yabancı menşeli mi? Sorularım da bu şekilde.

Aynı zamanda da gerek burada gerekse adalarda yapılan sunumları da yazılı olarak da Komisyon üyelerine aktarırsanız biz de istatistiki verileri elimizde daha sağlıklı bir şekilde tutmuş oluruz.

SALİHA SERA KADİGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Üç kısa sorum olacak onları da sorayım, toplu cevap alalım, sizleri uçağı geç bırakmayalım.

Kemerburgaz'dan bahsettiniz -gençlik, bulaşıcı hastalık- yapılacak hastane heyecanlandırdı beni. Kaç yıldır yapımı devam ediyor? İlk sorum bu olacak. Kemerburgaz'da bahsettiğiniz hastanenin yapımı kaç yılında başladı? Şu an durmuşuz ama.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Şu an devam ediyor, takriben başlayalı bir sene oldu.

SALİHA SERA KADİGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bir iki seneye açılabilir pozisyonda en geç.

Deniz Başkanımın sorularını unutmayın ne olursunuz.

Şöyle bir şey aksettirdiler hayvan hakları dernekleri, benim de bu konuda deneyimlerim var: Toplama yapılırken bir Kaniş'e de bir Kangal köpeğıne de aynı dozda iğne vurulduğı olabiliyor. Özellikle bu panik olabiliyor, sizin de dediğiniz gibi, telef olan hayvanlarla karşılaşıyoruz toplama esnasında. Bu alandaki bu barınak bildiğim ve gördüğümüz kadarıyla ellerinize sağlık iyi bir barınak, iyi bir rehabilitasyon merkezi. Buna rağmen toplamada buradaki barınağıımızda ne kadar hayvan kaybediyoruz, bu soruyu sormak istiyorum.

Üçüncü sorum da kaç personelimiz yaralandı, buna ilişkin bir istatistiğimiz var mı? Benzer şekilde nasıl ki çok kötü avukatlar var, çok kötü milletvekilleri var, çok kötü veteriner hekimler de var, kötü barınak çalışanları da var; görevini kötü yapan, kötü muamele eden, görevini kötüye kullanan insanlara karşı herhangi bir yaptırımınız oldu mu? Varsa bunun istatistiğini paylaşırsanız çok sevinirim.

Teşekkür ederim.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Benim de üç sorum var. Birincisi: Bu mevcut kısırlaştırma hizmeti tüm ihtiyaca cevap veriyor mu? Yani kısırlaştırma popülasyon artışının önüne geçmek için en önemli yöntem olarak öngörülüyor. Yani İstanbul'daki bu soruna cevap verecek düzeyde kısırlaştırma yapabiliyor musunuz?

Bir diğeri de “Sadece kısırlaştırma yapılan bir bakımevi tahsis ettik.” dediniz, bu hangisi?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Sondan başlamış gibi olacağım ama...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Bir şey daha söylemek istiyorum, onu da ekleyin, bir küçük ilavem var. Şimdi, adalara gittik, gezdik, denetim, cezalandırma vesaire fakat “Adalar Belediyesi” diye bir belediye de orada on senedir var, onun gözünün önünde, Büyükşehir gelinceye kadar Adalar Belediyesinin her dakika gözünün önünde... Bana göre orada bir köle ticareti var -tırnak içinde söylüyorum- koşulları çok kötü. Dolayısıyla Adalar Belediyesinin bu konuda herhangi bir çözüm önerisi var mı?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ben o konuda bir şey söyleyebilirim. Yerel belediyelerin bizim bugün girdiğimiz barınaklara girmesi dahi yasak.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Neye göre yasak?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Büyükşehir Yasası uyarınca yetki devri gerekiyor. Yetki devri olmaz ve Adalar Belediyesi eğer oraya müdahale etmeye kalkarsa yetki devrinden dolayı yargılanabilir.

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – İkinci yer değilmiş, sorduk onu ama onlar “işgal” dediler.

BAŞKAN – Burada Veteriner Hizmetleri Daire Başkanımız da var yani öyle bir durum var mı? Büyükşehir mi müdahale ediyor oraya yoksa Adalar Belediyesi mi?

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU - Nereden baktığımız konusu önemli. Büyükşehirde Ulaşım Koordinasyon Merkezi çoklu (UKOME) heyetinin karar vereceği işler var, ulaşım yönünden değerlendirirseniz. Ama hayvan sağlığı ve rehabilitasyonu yönünden değerlendirirseniz, az önce ifade ettik, bu hayvanlar çiftlik hayvanıdır, kayıt altına alınmış alınmamış, sahipli sahipsiz kısmı böyle bir şey olmuyor, bu hayvanların hepsi kayıt altına alınıp çipleniyor ve bunu periyodik olarak arkadaşlarımız yapıyorlar. Bu hayvanların hepsi kayıtlı, kayıtlı olan hayvanlar...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – 947 tanesinin işaretlendiğini, kayıtlı olduğunu ama 1.800 civarında hayvan olduğunu ve üstünün denetlenmediğini ve kayıtlı olmadığını kaymakamlığın sunumunda izledim.

ZEYNEPYILDIZ (Ankara) – Şimdi şu soru ister istemez benim aklıma geliyor: İlçe belediyelerinde biz de nihayetinde hayvan barınaklarının olduğunu biliyoruz pekâlâ. Dolayısıyla cari olarak gözlerinin önünde böyle bir problem varken Adalar Belediyesinin de şüphesiz inisiyatif alması lazım. Yani burada Büyükşehir, İSPARK içerisinde bir...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Beylikdüzü'ndeki barınak bu barınak, adalardaki atlar ve ticari hizmet gören, taşımacılık hizmeti... Yani bu ortamdaki hayvanlar ile atlar aynı statüde değil.

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU – Sahipli ve sahihsiz hayvan olarak sayarsanız sahihsiz hayvanlara İlçe Belediyesi ve Büyükşehir Belediyesi bakar diyorsunuz. O zaman ilçe belediyesinin, Adalar’ın da bakmış olması lazım.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ama sahihsiz.

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU – Sahipli.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ama onlar sahipli diye geçiyor, kayıt altında olmadığı için bilinmiyor. Adalar olarak nitelendirmeyeyim bu Bağcılar Belediyesi de olabilir hiç fark etmez, bu fayton taşımacılığı Bağcılar Belediyesinde de olabilir. Siyaseten izah etmek bence çok da doğru değil ama -Adalar Belediyesi ya da Bağcılar Belediyesin- herhangi bir yerel belediyenin bu hayvanları ancak öldükten sonra gömmek gibi bir görevi var, başka bir görevi yok. İşte adalardaki sorunun temeli de bugüne kadar, az önce ifade ettiniz, buradaki sahipli sahihsiz hayvan sayılıp sayılmayacağı, ulaştırma hizmetinde kullanılan ticari bir... Sayın vekilim dedi ki: “Onlar her kişinin kendi hayvanı, ne belediyeler ne bir başkası ne de devlet onlara bakmakla yükümlü ya da görevli değil.” Bu ayrım... Bir yönetmelik taslağı var, bir yönetmelik hazırlandı bu yönetmeliğin ancak Büyükşehir Belediye Meclisinden geçirilerek yürürlüğe girmesi gerekiyor ve bir yetki...

Taşımacılık ve benzeri her türlü kent konseyi tarafından hazırlanmış, yerel halk, faytoncular, oradaki taşımacıların hepsinin içinde olduğu bir konsey tarafından hazırlanmış bir yönetmelik 2017 yılında sunuldu ve Büyükşehir Belediye Meclisinden bu geçirilmedi. Bir yetki ve denetim karmaşası var. O yüzden adalar meselesinde yerel belediyelerin yetkileri Büyükşehir Belediye Yasası’nda sınırlıdır. Kendim de bu alanda çalıştığım için, Büyükşehir Belediye Yasası’ndan kaynaklı birçok sıkıntının değiştirilmesi için bir kanun teklifi de sunmuş birisi olarak söylüyorum, Büyükşehir Belediye Yasası’nda sıkıntı çok büyük ama adalar meselesi bu kapsam dışında, özellikle ulaştırma anlamında oradaki atların, faytoncuların ve yerel halkın içinde bulunduğu bu yapı bambaşka bir yapı ve özel değerlendirilmesi, özel ilgilenilmesi ve çözüm üretilmesi gereken bir sorun.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Yani ilçe belediyesinin denetim görevi yok mu burada?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Yok.

SERAP YAŞAR (İstanbul) - Halk sağlığı bakımından da yok mu?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Hayır.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Ben asla bu görüşe katılmıyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Türkiye’de tek olan spesifik bir durum.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Özel bir düzenleme gerektiren bir şey.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ayrıca biz Komisyon da değerlendirelim.

BAŞKAN – Sorulara, aklınızda kalanlara cevap verin lütfen.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Sayın vekilimiz dedi ki: “Kuru mama veya ev yemekleriyle beslenme noktasında bir mukayesenez oldu mu?” Tabii grafikte de görüleceği üzere, bizim geçmişteki uygulamamız da ev yemekleriyle ilgiliydi. Yani bunların artan yemeklerinin toplanması, bulamaç hâle getirilmesi ve hayvanlara servis edilmesi şeklinde. Bunun çeşitli dezavantajları var. Hayvanlarda enterite neden olabilmekte, ishale neden olabilmekte veya bu amaçla kullanacağımız materyalin geçmişini bilmediğiniz için toksikasyonlar, zehirlenmeler yaşanabilmekte. Bundan dolayı tedricen zaman içerisinde görüldüğü üzere biz kuru mamaya döndük. Kuru mamada aldığımız, kullandığımız mamalar yerli mama. Takriben bedelimiz de, son yaptığımız ihalenin kilogramı 3,5 lira. Bir hayvanın günlük mama ihtiyacı, ortalama olarak söylüyorum, 400 gram. Bunu hesapladığımız zaman aşağı yukarı 2 lira gibi bir maliyet çıkıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – En son ihaleniz toplam ne kadar?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ
MUHAMMET NURİ COŞKUN - 700 ton aldık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – 700 ton. Neye karşılık?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ
MUHAMMET NURİ COŞKUN - İhtiyaçlarımızı görerek.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, hayır toplam ihalenin maliyeti ne?

BAŞKAN – İhalenin bedeli ne kadar?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ
MUHAMMET NURİ COŞKUN – Hatırlayamıyorum ama günlük kilogram birimi aşağı yukarı 3,5 lira
ve 700 ton, açık ihaleyle aldığımız mama miktarı.

Şartnamemizde alacağımız mamanın ne kadar protein içereceği, ne kadar A vitamini, B vitamini, C vitamini vesaire onların tamamı içerisinde var ve bunlar Şenlikköy’deki Tarım Bakanlığımızın laboratuvarlarında, istediğimiz zaman da içerisinde test ettirebiliyoruz.

Sayın vekilimizin sorusu olmuştur: “Kaniş’e de aynı doz, büyük köpeğe de aynı doz enjeksiyon, üfleme mi yapıyor?” şeklinde. Bu konuda veteriner hekim arkadaşların koordinesinde çalışmalar yapılmakta, doz ayarlaması yapılmakta ve işçi arkadaşlara doğru müdahale kısmında verdiğimiz eğitimin önemli bir kısmını da zaten bunlar oluşturmaktadır.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – İşçiler çıkarken yanlarında farklı dozda ilaçlarla mı ulaşıyorlar bunlara?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ
MUHAMMET NURİ COŞKUN – Tabii ki.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bu iyi bir şey, birçok barınakta hakikaten tek tip, tek doz çıkıyorlar, benim de şahit olduğum yerler oldu.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ
MUHAMMET NURİ COŞKUN – Ölüm olabiliyor Sayın Vekilim.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Toplamda telef olan hayvan sayısı ne kadar?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ
MUHAMMET NURİ COŞKUN – Şu an istatistik olarak bilmiyorum açıkçası, Ölüm olabiliyor ama bu doz aşımından değil, genel olarak söylediğimiz zaman. Hayvanda karaciğer yetmezliği olabiliyor, böbrek fonksiyonları yetersiz olabiliyor, kalp problemi olabiliyor yani biz bunları bilemediğimiz için düşük oranlarda da olsa istenmeyen vakalarla karşılaşabiliyoruz, maalesef olabiliyor.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Bir ilave yapabilir miyim? Şimdi şöyle arkadaşlar: Bu ilaçlar resmî tedbir sıraları çok geniş ilaçlar, toleransları çok yüksektir. Yani şöyle düşünmeyin: “Bir doz verdiğinizde tedavi eder, iki doz verdiğinizde öldürür.” diye bir şey yok, öyle bir ilaç şu andaki bu teknolojiye kullanılmıyor. En az 5 katı, 10 katı alması lazım hatta bu 5 kat, 10 kat bile şu anda kötü bir ilaç. O yüzden o ölümler onlardan değil, özellikle kalple alakalı çünkü hayvanı yakalarken kalp atışları hızlanır, kalp yetmezliği sıkıntıları varsa bir de uyuşturucuyla alakalı bir sıkıntı olursa ikisi birleşir, bunu da hiç kimse bilemez.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ
MUHAMMET NURİ COŞKUN – “Adalar Belediyesi ne yapıyor?” diye sorulmuştu. Yani açıkçası faytonlar noktasında mıdır soru, biraz önce görüşüldü ama.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Denetim yapıldı yapılmadı, Büyükşehir bu kadar konuşulduğu için... On senedir, Adalar Belediyesi diye bir belediyemiz de var, belediyenin gözünün önünde bu gerçekleşiyor. Dolayısıyla bu belediye ne yaptı merak ettim, siyaseten...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – İsterseniz şöyle yapalım: Komisyonla siyaseten tartışalım.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Bu siyaset ötesi bir şey, paydaşlardandır yani burada vatandaş olarak merak ediyoruz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Şöyle: Bugün gezdiğimiz yer bir hayvan barınağı ve rehabilitasyon merkezi, buranın yasal statüsüyle oranın statüsü çok çok farklı. Türkiye’de benzeri olmayan bir durum, özerk olarak oraya özgü bir...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Sahipli mi diye baktığımız takdirde sahipli hayvan olmaları dolayısıyla zaten belediyelerin mesuliyeti dışına çıkan bir durum. Bu takdirde İstanbul Büyükşehir Belediyesi kendine vazife çıkarıp oraya bir alan oluşturmuş.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – İşte anlatmaya çalıştığımız da o zaten, özel fatura gibi.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Dolayısıyla İstanbul Büyükşehir Belediyesi burada durumdan kendine vazife çıkarıyorsa oradaki hayvanların o şartları dolayısıyla, keşke Adalar Belediyesi de durumdan kendine vazife çıkarıp iyi bir durum oluştursaydı diyorum. Ben bunu vatandaş olarak söylüyorum, bu siyasetüstü bir mesele çünkü bakın ben burada hayvanların statüsünden ilerleyerek söylüyorum, hukuken.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ben de aynı şeyi söylüyorum, zaten sorun şu: Büyükşehir Belediyesi de kendine vazife çıkarmamış, Adalar Belediyesi de, Kaymakamlık da kendine vazife çıkarmamış.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Büyükşehir Belediyesi yine hasbelkader orada bir yapı oluşturmaya çalışmış, çok yetersiz ama en nihayetinde orada Adalar Belediyesinin bir şey yapması...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Binaların yapıldığı yer İSPARK’a ait bir yer, denetim yetkisi ve hepsi İSPARK’a ait, İSPARK da Adalar Belediyesinin değil, Büyükşehir Belediyesinin. O bahsettiğiniz binalar...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Ama oradaki derme çatma yapıları da gördük Sayın Başkanım.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Derme çapma yapılar kaymakamlığa bağlı çünkü orada imar durumu söz konusu değil. Kaymakamlık 2017 yılında oraların yıkılması için bir karar çıkarmış ama Kaymakam Bey’in kendisi de ifade etti “Karar var ama yıkma durumumuz söz konusu olamadı.” dedi.

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – “İşgalciler.” diyor.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Tabii ki.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu doğrultuda konu anlaşılmıştır efendim.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Sayın Başkanım, aslında ben ada atlarıyla ilgili çok küçük bir şey söylemek istiyorum. Şimdi, yılbaşı gecesi, 1 Ocakta adalarda bir yangın vakası oldu.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – 1 Ocakta öğleyin bir buçuk civarında.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Yani biz 1 Ocakta bütün ekiplerimiz, burada gördüğünüz bütün başhekim, müdür yardımcısı arkadaşlar adalardaydık, bütün araçlarımızla, çıkartma gemisiyle geçtik. Geçtik fakat müdahil olacağımız hayvanlar sahipli hayvanlar. Hayvanları almak istiyoruz, almak

istediğiniz zaman sahibi farklı tavırlar içerisine giriyor. Yani oradaki dernek başkanımızla beraber, onun desteğiyle beraber bir tutanak zorla imzalatarak, kimlik fotokopilerini alarak hayvanlara kısmen el koymak durumunda kaldık çünkü sahibi hayvanlar... Yani sahipli bir hayvana benim müdahil olmam doğru bir şey değil ama bizim o gün bütün ekiplerimiz, ben de dâhil adalardaydık. Keşke Adalar Belediyesinden bir arkadaşımız da olsaydı. İl Tarımından arkadaşlarımız da oradaydı. O dönemde böyle bir durum yaşadık.

Yine, geçen hafta veya birkaç gün önce cumartesi günü Heybeliada’da bir yangın oldu. Yine aynı ekiplerimiz hemen seferber olduk. Allah’tan hiçbir hayvan vakası yoktu, geçen ekibimiz tekrar aynı şekilde döndüler.

“Kısırlaştırma yeterli midir?” 2015 yılında yapmış olduğumuz 27 bine yakın kısırlaştırma sayımız vardı. O zamanki planlarımız dâhilinde aslında biz yeterli olacağını düşündük net olarak sayıyı bilmemekle beraber fakat daha sonrasında arazide gezdiğimiz zaman yavru köpek görmüyoruz fakat yetişkin kısırlaştırılmamış köpekler karşımıza çıkınca açıkçası masa başında yapmış olduğumuz planın fiiliyatta farklı olduğunu gördük çünkü bir transfer var muhtemelen yani bu hayvanlar nereden çıktı? Yavru görmüyoruz piyasada ama yetişkin hayvanlar var. Yani bu noktada kısırlaştırmadan başka bir çaremiz yok ama bu sayılarla beraber böyle 20 bin, 25 bin bandında gidersek transferler de engellenebilirse yeterli olacağını düşünüyoruz.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Genel bir tanımlama yapabilir miyim?

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ
MUHAMMET NURİ COŞKUN – Tabii ki Sayın Başkanım.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Dünyadaki gerçekler şöyle: Bir nedenle zamanında bunu yapmış ülkeler var. Sürdürülebilmiş iklimde on yıl devam ederseniz en az yüzde 40’ını kısırlaştırırsanız elinizdeki popülasyonu on yılda anca kontrol altına alabiliyorsunuz ve bu hesaptan sizin elinizdeki verilerin doğru olduğunu kabul edersek yani 50 bini hedef koymanız lazım. Tabii, bir yılda 23’ten 50’ye çıkamazsınız ama biz gördük ki burada çok güzel şeyler yapmışsınız, öncelikle ellerinize sağlık. Ben özellikle de bir hekim olarak sizin bu çalıştığınız mekânları veteriner hekimliğin yapmış olduğum işlere göre gözle görülür bir şekilde yaptığınız için özellikle teşekkür ediyorum. Ben çok etkilendim ve bütün Komisyon üyelerimiz de çok etkilendi çünkü örneklerimiz çok kötüydü. Burada aynı zamanda ben belediye veteriner hekimliği yaptığım için zamanında, tabiri caizse, belediye başkanının ufkuyla alakalı böyle veteriner hekimlerin öne çıkması... Buna da imkân verdiği için yani kimlerle çalıştıysanız, siyasi partisi, şusu, busu hiç önemli değil, onları tebrik ediyorum. Bu, ülkeye yayılmalı, bundan daha güzel örnekleri yok, bundan daha fazla abartıya da ihtiyaç yok işin doğrusu çünkü biz şu anda tabiri caizse öncelikle elde olan sıkıntılı bir hâli ortadan kaldırmaya çalışıyoruz, ondan sonra çok farklı ufuklarımız olabilir. Ama şu anda bir sıkıntı var, onu çözmeye çalışıyoruz, sokak hayvanları.

Şimdi, Türkiye’de istatistik yok ama Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde ve bu bilincin yavaş oluştuğunu düşündüğümüz ülkelerde dünyada bir kriter var, diyor ki: “İnsan sayısının onda 1’ine yakın sahipsiz hayvan vardır.” Olabilir, bunu böyle alırsanız, şu anda 8 milyon üzerinde sahipsiz hayvan var ama bizim muhtemel kayıtlarımızda 1,5-2 milyon falan deniyor. Ben bunun çok üzerinde olduğunu düşünenlerdenim. Dolayısıyla bütün bu verileri doğru kabul etsek bile, sayın müdürlerim... Tabii, bunları Belediye Başkanımıza da anlatmamız lazım, kaynakları ve ekibi daha da güçlendirmesi, sizin işinizi rahatlatması açısından. İnşallah burası 50 binli rakamlara çıkacaktır.

MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT EKER - Sayın vekilim bir söz alabilir miyim? Kısırlaştırmada Büyükşehir tüm İstanbul ölçeğinde fazlasıyla yeterli ama demin Müdür Bey’imizin bahsettiği ilçe belediyelerinde görev tanımı olmadığı için bir kısmını yaptık, günde 200 hayvanı kısırlaştırabileceğimiz

bir kapasitemiz var. İlçelerden bir tane hayvan transferi olmadı. Niye? Çünkü çiple kayıt alıyoruz ve bıraktığı ortamda tescilleniyorlar. İlçeler hayvan transferi yaptığı için bir tane hayvan göndermiyorlar, bu çok önemli.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Size göndereceğine öbür ilçeye atıyor.

MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT EKER - İstanbul fazlasıyla... Hatta biz Tekirdağ’a bile, İzmit’e bile açılmayı düşündük.

Bir şey daha ekleyeyim sayın vekillerim, demin bahsedildi, bu çok önemli. Elli sene de geçse bu orman mühendislerinden, Doğa Korumadan alınıp Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüne bağlanmadığı müddetçe radikal, kalıcı bir çözüm üretemeyiz. Bu çok önemli Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü uhdesine bunların verilmesi lazım çünkü veteriner teşkilatı burada var, Orman Bakanlığında hiçbir veteriner hekimi yok, teşkilatı da yok. Bu çok önemli bir noktadır.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Ona bir cevap vereyim yine. Eskiden biliyorsunuz Çevre ve Ormandı. O zaman bu Millî Parklar içerisindeydi, şimdi zaten Bakanlık birleştiği için biz bunu sizin dediğiniz şekilde oralara kaydıracağız.

MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT EKER – İnşallah, teşekkür ederim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Daire Başkanına bir soru sormak istiyorum: İstanbul Büyükşehir Belediyesinin bu faaliyet, hizmet çerçevesindeki bütçesi ne yani sizin bütçeniz ne?

DAİRE BAŞKANI BAYRAM ALİ ÇAKIROĞLU – Şöyle: Daire Başkanlığının bütçesi, Müdürlüğün bütçesi... Daire Başkanlığının farklı alanları da var. Buranın bütçesi en son toplam 45 milyon TL.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani Büyükşehir Belediyesinin özellikle dokunabileceği, uzanabileceği alanlar neredeyse Bakanlık kolu gibi çalışan bir yapı olduğu için tabii, çok önemli. Bütçenin de tabii en verimli şekilde kullanılması da ayrıca önemli. Yani mamayla ilgili soruyu da o yüzden sormuştum çünkü oradaki 2,5 milyon TL’lik rakam bile aynı zamanda pek çok yerdeki sorunu da bir noktada çözebilecek düzeyde.

MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT EKER – Sayın Vekilim, mamada en ekonomik şey mama yedirmek kesinlikle. Biz 100 kilo bir yemek artığı için, mama için 2 personel, araçla 150 kilometre gittik, 5 katı fazla, kesin hesapladım. 100 kilo yemek artığı için...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Biz gitmek zorundayız arkadaşlar.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VETERİNER HİZMETLERİ MÜDÜRÜ MUHAMMET NURİ COŞKUN – Sağ olun, teşekkür ederiz.

Kapanma Saati: 18.15

